pzazz

Songs of Nature

G.F. HÄNDEL / WIM HENDERICKX / MUZIEKTHEATER TRANSPARANT

De strijd tussen natuur en industriële vervuiling

Johan Thielemans
Gezien op 24 mei 2022
De Bijloke Muziekcentrum, Gent

In 1727 trok Georg Friedrich Händel, toen als componist werkzaam in Londen, naar Hamburg. Daar las hij 'Irdisches Vergnügen in Gott' van Barthold Heinrich Brockes: gedichten over de schoonheid van bloemen en planten, met telkens een dankwoord tot God die dat allemaal geschapen had. Händel koos daaruit negen teksten voor de cyclus 'Neun Deutsche Arien' voor sopraan. Wim Henderickx voegde daar voor Muziektheater Transparant nieuwe muziek aan toe. 'Songs of nature' is het heerlijke resultaat.

30 MEI 2022

Toen Muziektheater Transparant het plan opvatte om de liederen van Händel op het programma te zetten, vroeg artistiek leider Guy Colen aan componist Wim Henderickx om een viertal stukken te schrijven, die vanuit een hedendaags muzikaal standpunt zouden aansluiten bij de cyclus.

Deze 'Songs of Nature' kregen een sobere theatrale aankleding. De Chinese regisseuse Shuang Zou bedacht met scenograaf Dan Potra een tuin waarin een dame in het wit rond kuiert terwijl ze geniet van planten en bloemen. Achteraan biedt een beeldscherm een venster op de wereld vandaag. Een video van Marco Devetak toont een fabriek die vuile rook uitstoot. Het contrast met de tuin laat zien hoe de natuur bedreigd wordt.

De dame in het wit beweegt, Ilse Eerens, zich in een soort klein Utopia. Ze mag daar wel de Heer loven, maar haar genoegen dreigt een erg kwetsbare uitzonderingsplek te worden. De verwijzing naar God kan een uiting zijn van een nood aan spiritualiteit, maar geeft aan het geheel ook iets uit vervlogen tijden. Als ik het pad van de gelovige volg, dan steunt deze visie op een misvatting. Alles is van God en komt van God, ook de industrie, ook de giftige stoffen. 'He's got the whole world in his hand' luidt het in de Amerikaanse gospels. Ook die witte rookpluim die hier dreigend uit een fabrieksschouw komt behoort tot dezelfde schepping.

Bij Henderickx creëren aangehouden dissonanten een andere wereld.

De prachtige liederen van Händel- barok op zijn best- worden onderbroken door de muziek van Henderickx . Bij hem creëren aangehouden dissonanten een andere wereld. Op het scherm zien we dan ook andere beelden van de industriële samenleving. De sterkste wisselwerking tussen muziek en beeld gebeurt, wanneer 'In the Darkness' sterk ritmisch de wereld van de stad en de industrie oproept. De gecompliceerde ritmiek doet even aan Stravinsky denken. De voorstelling sluit af met een lang stuk, gebouwd op aangehouden akkoorden. Het is eerder een lange meditatie. Voor Henderickx is dit een betoverende leegheid, maar voor mij, als luisteraar, staat het als een bitter einde na de zoetheid van de barokmuziek van Händel.

Muzikaal valt hier veel te genieten. De liederen van Händel zijn een ontdekking. Ze worden magistraal gezongen door de Vlaamse sopraan Ilse Eerens. Ze is een

imponerende verschijning, en ze zingt de barokmuziek met een vanzelfsprekend gemak en een feilloos stilistisch aanvoelen.

Ze wordt op oude instrumenten begeleid door B'Rock in kleine bezetting. Drie strijkinstrumenten krijgen een aparte kleur dank zij de aartsluit van Karl Myhlin en de violone van Tom Devaere. Ze voeren een boeiende dialoog met de zangeres. Virtuoze momenten zijn weggelegd voor de viool van Evgeny Sviridov. Tomas Wesolowski brengt met zijn fagot die unieke barokkleur in dit ensemble. Heel virtuoos is Tami Krausz op de dwarsfluit .Het interessante is dat de hedendaagse componist met dezelfde oude instrumenten muziek van nu maakt.

Dat alles bij elkaar levert een intiem en intens stuk muziektheater op. Wie de naam Henderickx ziet staan, en nog maar pas zijn 'Bekeerlinge', een opera vol geweld hoorde bij OBV, ontdekt hier dat hij binnen een heel klein formaat, met een minimum aan middelen, even interessant uit de hoek kan komen.

De natuur is bedreigd, maar bij deze Songs trachten een aantal kunstenaars een laatste hulde te brengen aan wat in onze tijd zo kwetsbaar is. Je ontdekt in deze Songs heerlijke muziek van toen en nu. De vertolking van Ilse Eerens blijft nog lang nazinderen.